

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 70/2021-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou Procházka & partners, spol. s r. o., Búdková 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Radoslav Procházka, PhD., J. S. D., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) v spojení s čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 66/2019 z 21. apríla 2020 a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 To 56/2018 z 30. januára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júna 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátskou kanceláriou Procházka & partners, spol. s r. o., Búdková 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Radoslav Procházka, PhD., J. S. D., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) v spojení s čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 66/2019 z 21. apríla 2020 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“) a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 56/2018 z 30. januára 2019 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ bol spolu s obžalovanými [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obžalovaný v 2. rade“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „obžalovaný v 3. rade“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 28 T 199/2013 z 31. mája 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uznaný vinným zo spáchania zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 4 Trestného zákona v znení účinnom do 1. októbra 2012 v spolupáchateľstve.

3. Skutok, ktorého sa sťažovateľ spolu s obžalovanými v 2. a 3. rade mali dopustiť, spočíva v konaní, podľa ktorého „spoločne, po predchádzajúcej vzájomnej dohode s [REDAKOVANÉ] (za tento skutok právoplatne odsúdeným rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 28 T 199/2013-1941 zo dňa 24. 4. 2014, právoplatný 24. 4. 2014), v úmysle zadovážiť sebe a inému neoprávnený prospech za účelom získania neoprávneného nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty (ďalej len DPH) zabezpečili vystavenie fiktívnych

dokladov a to: odkúpenie pohľadávky – stavby PIZZA PAZZA v Žiline a v Martine [REDACTED], [REDACTED], od firmy H. V. Z., s. r. o. Košice z 06. 02. 2008, jej postúpenie na spol. ENAGON, s. r. o., Košice, IČO 44036761 zo dňa 06. 11. 2009 v zastúpení [REDACTED], potom vystavenie fa. č. 14012010 so zdaniteľným plnením dňa 14. 01. 2010 v celkovej hodnote 2.604.272,16 € (DPH 415.808,16 €) a fa. č. 26012010 so zdaniteľným plnením dňa 26. 01. 2010 v celkovej hodnote 2.003.846,94 € (DPH 319.941,95 €) od dodávateľa ENAGON, s. r. o., Košice pre odberateľa RODUR, s.r.o., Žilina, IČO 43878083 v zastúpení [REDACTED] za dodanie stavieb pizzérie PIZZA PAZZA X. X. nachádzajúcich sa v Hypermarketoch Tesco Žilina a Martin, následne zmluvy o postúpení pohľadávky medzi ENAGON, s. r. o. a VM - LIMAS, s.r.o., Bratislava, IČO 44988664 v zastúpení [REDACTED] zo dňa 22. 02. 2010 a potom [REDACTED] v zastúpení spol. RODUR, s.r.o. Žilina na Daňový úrad Žilina I na podklade takýchto fiktívnych účtovných dokladov, napriek vedomosti o tom, že práce a dodávky materiálu uvedené v prílohách faktúr uskutočnené neboli, tak neoprávnene uplatnil v daňovom priznaní na DPH za zdaňovacie obdobie február 2010 nadmerný odpočet, ktorý bol ku škode štátneho rozpočtu SR dňa 14. 05. 2010 poukázany na účet firmy RODUR, s.r.o. Žilina vo výške 735.750,11 €...“.

4. Za uvedené konanie bol sťažovateľovi uložený „[p]odľa § 277 ods. 4 Tr. zák. v znení zák. č. 246/2012 Z. z., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., 37 písm. h/ Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov 8 (osem) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraduje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušuje vo výroku o treste rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 1 T 143/2013-6478 zo dňa 18. 11. 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 To 82/2016 zo dňa 11. 07. 2017, právoplatným 11. 7. 2017, ktorým bol [REDACTED] uznaný vinným z pokračovacieho trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, 4 Tr. zák. č. 140/1961Zb. v znení účinnom do 1. 1. 2006 v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a z pokračovacieho trestného činu skrátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 1. 1. 2006 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo

nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 53 ods. 1 Tr. zák., súd ukladá obžalovanému [REDAKOVANÉ] peňažný trest vo výške 4.000,- Eur (štyritisíc eur). Podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, súd ustanovuje obžalovanému náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace.“.

5. Obžalovanému v 2. rade bol uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov so skúšobnou dobou 5 rokov (§ 277 ods. 4 Trestného zákona v znení zákona č. 246/2012 Z. z., § 38 ods. 2, § 39 ods. 1, § 51 ods. 1, 2 Trestného zákona) s uložením probačného dohľadu nad jeho správaním, ako aj peňažný trest vo výške 10 000 € s náhradným trestom odňatia slobody vo výmere 1 roka.

6. Obžalovanému v 3. rade bol uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov so skúšobnou dobou 5 rokov [§ 277 ods. 4 Trestného zákona v znení zákona č. 246/2012 Z. z., § 38 ods. 2 a 3, § 36 písm. 1), § 39 ods. 1, § 51 ods. 1 a 2 Trestného zákona] s uložením probačného dohľadu nad jeho správaním, ako aj peňažný trest vo výške 400 € s náhradným trestom odňatia slobody vo výmere 1 mesiaca.

7. Rozsudok okresného súdu napadol sťažovateľ (ako aj prokurátor, pozn.) odvolaním, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 To 56/2018 z 30. januára 2019 tak, že odvolania podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

8. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 66/2019 z 21. apríla 2020 bolo dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

9. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti v relevantnej časti uvádza:

«Sťažovateľ bol odsúdený na vysoký trest odňatia slobody za daňový delikt, ktorý mal spočívať v „zabezpečení fiktívnych účtovných dokladov“, a to v situácii, keď:

- sťažovateľ nemal absolútne žiadnu právnu ani faktickú moc akýkoľvek účtovný doklad vystaviť,

- sťažovateľ nemal z uplatnenia odpočtu DPH žiadny prospech,

- sťažovateľ do dnešného dňa netuší, akým konaním mal porušiť Trestný zákon, pretože v skutkovej vete výroku špecifický a nezameniteľný popis jeho konania chýba,

- odsúdenie sťažovateľa sa opiera výlučne o výpovede tzv. kajúcnikov.

Navyše, práve osoby, ktoré fiktívne účtovné doklady vystavili, ktoré mali z neoprávneného uplatnenia daňového nároku prospech a/alebo ktorých konanie je, na rozdiel od údajného konania sťažovateľa, vôbec možné podradiť pod definičné znaky skutkovej podstaty daného trestného činu, nielen, že svojimi výpoveďami dosiahli zníženie trestu, ale na rozdiel od sťažovateľa v ich prípade súdy prihliadli aj na potrebu zníženia trestu z dôvodu neprimeranej dĺžky konania...

... Sťažovateľovi ani z rozsudku okresného súdu, ani z uznesenia krajského súdu nie je zrejmé, akým konaním mal naplniť skutkovú podstatu trestného činu, za ktorý bol odsúdený. Absenciu presnej a nezameniteľnej špecifikácie skutku nenapravil ani najvyšší súd v dovolacom konaní, hoci sám konštatoval jej nevyhnutnosť.

Konkrétne, vo výroku rozsudku okresného súdu sa sťažovateľovi kladie za vinu, že mal po dohode s [REDAKT], [REDAKT] a [REDAKT] „zabezpečiť vystavenie fiktívnych dokladov“, na základe ktorých následne [REDAKT] v mene spoločnosti RODUR, s.r.o. uplatnil nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty. Podľa sťažovateľa nemožno takéto konanie vo vzťahu k jeho osobe posudzovať ako spáchanie zločinu neodvedenia dane a poistného vo forme páchatel'stva alebo spolupáchatel'stva, a to ani v prípade, ak by jeho páchatel'om alebo spolupáchatel'om mohol byť všeobecný subjekt, tak ako to krajský súd uvádza v odôvodnení svojho uznesenia: „na druhej strane subjekt trestného činu podľa druhej alinei (čo je práve tento prípad) je všeobecný, aj keď táto skutková podstata zvädza k tomu, že ide o špeciálny subjekt trestného činu, a síce subjekt, ktorý je platiteľ'om určitej dane. Páchatel'om, resp. spolupáchatel'om tohto trestného činu môže totiž byť nielen subjekt dane (alebo poistného), ale ktokoľvek, kto svojim úmyselným konaním spôsobí, že došlo k neoprávnenému vyplateniu nadmerného odpočtu DPH (resp. vráteniu spotrebnej dane)“ (str. 24, tretí odsek)...

... O konaní sťažovateľa, ktoré by aspoň vzdialene pripomínalo objektívnu stránku predmetného trestného činu nie je v skutkovej vete výroku rozsudku okresného súdu žiadna zmienka. Rámcovo je konanie spočívajúce v „uplatnení nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty“ opísané v skutkovej vete výroku rozsudku okresného súdu len vo vzťahu k odsúdenému [REDAKOVANÉ]. Ani z iných častí výroku rozsudku okresného súdu, a dokonca ani len z jeho odôvodnenia (!), sa sťažovateľ nedozvedá, akým konkrétnym konaním z hľadiska času a miesta sa mal dopustiť naplnenia pojmových znakov trestného činu, za ktorý bol odsúdený...

... sťažovateľ totiž žiadny fiktívny účtovný doklad nevystavil! Ak má byť zo skutkovej vety špecifikujúcej čas, miesto, spôsob spáchania trestného činu a osobu jeho páchatel'a „evidentné, že k nemu došlo vystavením fiktívnych účtovných dokladov“, potom je rovnako evidentné, že sťažovateľ ho nespáchal.

... Celé obvinenie, ako aj odsúdenie sťažovateľa je postavené len na sporných výpovediach jeho spoluobžalovaných a bývalého obvineného [REDAKOVANÉ], ktorí sa sami podieľali na danej trestnej činnosti a mali vlastný záujem na tom, aby sa zbavili alebo aspoň výrazne redukovali vlastnú zodpovednosť za svoju protiprávnu činnosť.

Výsledok konania je, in vulgo, šokujúci: suverénne najprísnejšie bola potrestaná osoba, ktorá i) nijako nefiguruje ani v majetkovej štruktúre ani v orgánoch spoločnosti, ktorá si nadmerný odpočet uplatnila, ktorá ii) nemá právnu ani faktickú moc konať či už za túto spoločnosť alebo za inú spoločnosť, figurujúcu v kauze, a ktorá iii) nevystavila žiadny účtovný doklad.»

10. K záveru o vine sťažovateľa teda všeobecné súdy dospeli „len na základe výpovedí spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] a bývalého obžalovaného [REDAKOVANÉ], a to bez toho, aby sa akokoľvek zaoberal dopadom ich výpovedí na ich vlastné postavenie v danom trestnom konaní. Je nepochybné, že v zmysle citovanej judikatúry ESLP (cit. Adamčo v. Slovensko, ods. 68-69, resp. Erdem v. Nemecko) sa touto okolnosťou zaoberať musel a fakt, že ju opomenul zohľadniť, už sám osebe zakladá nevyhnutnosť ústavnej korekcie.“

11. Napokon sťažovateľ namieta, že všeobecné súdy pri ukladaní trestu sťažovateľovi bezdôvodne a bez akéhokoľvek vysvetlenia neprihliadli u sťažovateľa na rozdiel od obžalovaných v 2. a 3. rade na neprimeranú dĺžku konania. Sťažovateľ v tejto súvislosti uvádza toto:

„Na str. 31 rozsudku krajského súdu konštatuje krajský súd, že dĺžka predmetného trestného konania výrazne a neprimerane presahuje dĺžku konania v porovnateľných veciach - skutok mal byť spáchaný začiatkom roka 2010, pričom právoplatnosť rozsudku krajského súdu nastala 30. januára 2019. Ako už sťažovateľ uviedol vyššie, EŠLP aj kratšie trvanie trestných konania považoval za porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote (napr. Beck proti Nórsku z 26. 9. 2011, č. 26390/95). Nielen podľa krajského súdu, ale aj podľa sťažovateľa teda v danom prípade bolo porušené právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na prerokovanie jeho veci v primeranej lehote. Z toho plynúce dôsledky však konajúce súdy z neznámych dôvodov vyvodili len voči spoluobvineným sťažovateľa, nie aj voči sťažovateľovi.

... pri spoluobžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] konajúce súdy mimoriadne znížili ukladaný trest odňatia slobody s poukazom na dĺžku trvania trestného konania, pričom z pôvodného trestu 7 až 12 rokov odňatia slobody hroziaceho týmto spoluobžalovaným sťažovateľa uložil napokon trest odňatia slobody 3 roky a aj to s podmieneným odkladom.

... Išlo pritom o prieťahy v danom trestnom konaní, ktoré nemožno nijako pričítať sťažovateľovi. Uvedený objektívny faktor, t. j. prieťahy v konaní spôsobené nie stranou konania, tak konajúce súdy veľmi výrazne premietli do výšky trestu (zníženie na 3 roky zo spodnej hranice 7 rokov). Pri sťažovateľovi však ten istý objektívny faktor, za ktorý sťažovateľ tiež nijako nemohol, konajúce súdy nezohľadnili vôbec nijako a ani tento odlišný a diskriminačný spôsob zaobchádzania nezdôvodnili. Konajúce súdy nijako nezdôvodnili, prečo zaobchádzali so sťažovateľom odlišne a prečo objektívny faktor dĺžky konania nevzali do úvahy práve a len v prípade sťažovateľa.“

12. Sťažovateľ zhrňuje svoje námietky do týchto troch okruhov:

- všeobecné súdy opomenuli v odsudzujúcom výroku nezameniteľným spôsobom špecifikovať údajné protiprávne konanie sťažovateľa, resp. ho definovali spôsobom, ktorý vylučuje naplnenie objektívnej stránky súdeného trestného činu,

- všeobecné súdy uznali sťažovateľa vinným na základe výpovedí osôb, ktorým tieto výpovede umožnili dosiahnuť extrémne zníženie trestov,

- všeobecné súdy pri ukladaní trestu sťažovateľovi bezdôvodne a bez akéhokoľvek vysvetlenia neprihliadli u sťažovateľa na rozdiel od obžalovaných v 2. a 3. rade na neprimeranú dĺžku konania.

13. Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) v spojení s čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd č. 209/1992 Zb. uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. apríla 2020, sp. zn. 2 Tdo 66/2019, a uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 30. januára 2019, č. k. 2To/56/2018-2333, a postupom, ktorý ich vydaniu predchádzal, porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. apríla 2020, sp. zn. 2 Tdo 66/2019, a uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 30. januára 2019, č. k. 2To/56/2018-2333, sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Žiline sú je povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] náhradu trov právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu, relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

17. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

18. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

19. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo

rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

20. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

21. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

23. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako svedkov proti sebe.

24. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

25. Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu v ústavnej sťažnosti označených práv uznesením krajského súdu

26. Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu

subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

27. Sťažovateľ zhrnul svoje sťažnostné námietky v závere svojej ústavnej sťažnosti takto:

„... všeobecné súdy:

- opomenuli v odsudzujúcom výroku nezameniteľným spôsobom špecifikovať údajné protiprávne konanie sťažovateľa, resp. ho definovali spôsobom, ktorý vylučuje naplnenie objektívnej stránky predmetného trestného činu, postupujúc tak v priamom rozpore tak s ústavnou judikatúrou, ako aj s judikatúrou najvyššieho súdu;

- uznali sťažovateľa za vinného na základe výpovedí osôb, ktorým tieto výpovede umožnili dosiahnuť extrémne zníženie trestov, a to v priamom rozpore s judikatúrou ESLP;

- pri ukladaní trestu bezdôvodne a bez akéhokoľvek vysvetlenia ten istý objektívny faktor, ktorý uplatnili vo vzťahu k ostatným spoluobžalovaným (neprimeranú dĺžku konania), opomenuli uplatniť vo vzťahu k sťažovateľovi.“

28. Súčasťou námietok sťažovateľa obsiahnutých v dovolaní, ktorým sťažovateľ napadol uznesenie krajského súdu, bola z troch už uvedených námietok len jedna, a to námietka nedostatočnej špecifikácie protiprávneho konania sťažovateľa, resp. zadefinovanie tohto protiprávneho konania spôsobom, ktorý vylučuje naplnenie objektívnej stránky súdeného trestného činu. Táto sťažnostná námietka tvorila súčasť prieskumu najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho.

29. Vzhľadom na to, že najvyšší súd sa čiastočne námietkami sťažovateľa (v súvislosti s jeho už uvedenou námietkou) zaoberal, nie je vo vzťahu k námietke nedostatočnej špecifikácie protiprávneho konania sťažovateľa, resp. zadefinovania tohto protiprávneho konania spôsobom, ktorý vylučuje naplnenie objektívnej stránky súdeného trestného činu, daná prieskumná právomoc ústavného súdu.

30. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie ústavnej sťažnosti v súvislosti s už uvedenou námietkou v časti smerujúcej proti uzneseniu krajského

súdu a postupu predchádzajúcemu jeho vydaniu, a preto ústavnú sťažnosť z tohto dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

31. Iná je situácia týkajúca sa námietok sťažovateľa týkajúcich sa uznania jeho viny na základe výpovedí spolupracujúcich obvinených a diskriminačného prístupu všeobecných súdov k sťažovateľovi pri ukladaní trestu. Tieto mohli byť obsahom dovolacích námietok sťažovateľa, a to na podklade (ním aj procesne uplatneného) dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom), a to vo vzťahu k vysporiadaniu sa s týmito okolnosťami v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu, ktoré nemôže v príslušnom smere absentovať alebo byť len arbitrárne, pokiaľ boli tieto otázky súčasťou odvolacieho prieskumu „*ex officio*“ alebo na základe uplatnenej odvolacej námietky a pokiaľ boli pre rozhodnutie o vine a treste podstatné. Vzhľadom na ústavným súdom konštatovanú nejednoznačnosť tejto problematiky pre sťažovateľa a možnosť jej zámény jednak so skutkovým prieskumom a jednak s prieskumom primeranosti uloženého trestu v dovolacom konaní (ktorý dovolací súd nevykonáva) pristúpil ústavný súd k posúdeniu dotknutých námietok vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu, uprednostniac tak materiálnu líniu svojho rozhodovania pred vyhodnotením námietok ako neprípustných (s čiastočnou korekciou pri druhej z nich, v konečnom dôsledku však vecne nevýznamnou).

32. V súvislosti s námietkou týkajúcou sa uznania viny sťažovateľa na základe výpovedí spolupracujúcich obvinených sťažovateľ poukazuje na to, že súdy rozhodli o jeho vine na podklade výpovedí spoluobžalovaného [REDACTED] a svedka (bývalého obžalovaného, právoplatne odsúdeného) [REDACTED], ktorí za svoje priznanie a spoluprácu získali výhodu v podobe uloženia podmieneného trestu odňatia slobody bez toho, aby sa súdy zaoberali dopadom ich výpovedí na ich vlastné postavenie v danom trestnom konaní.

33. Zároveň sťažovateľ poukázal na judikatúru ESĽP, podľa ktorej sporné svedectvo nemôže byť v žiadnom prípade jediným dôkazom, na ktorom sa zakladá odsúdenie (rozsudok vo veci *Rachdad proti Francúzsku* z 13. 11. 2003, č. 1846/01, bod 24).

K porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť v prípade, že sa osobitne nezohľadní skutočnosť, že výpoveď svedka pochádza od osoby, ktorá sa sama na trestnom čine podieľala. Nestačí, ak sa tieto dôkazy posúdia ako akýkoľvek bežný dôkaz (Adamčo, bod 68). Pritom platí (Adamčo, bod 69), že intenzita preskúmania požadovaná pri svedectve spolupáchateľa musí byť v korelácii s významom výhody, ktorú spolupáchateľ získa za dôkaz, ktorý poskytol (pozri rozsudok vo veci Erdem v. Nemecko z 9. 12. 1999, č. 38321/97). Podľa ESĽP „vzhľadom na osobitný význam rešpektovania práva na obhajobu v trestnom konaní nemožno s odkazom na skutočnosť, že podľa vnútroštátneho práva žalovaného štátu je možné pre rozhodnutie o oprávnenosti obvinení použiť vyhlásenia urobené pred súdnym konaním spoluobvineným, ktorý následne využil svoje právo nevypovedať, odoprieť obvinenému právo, ktoré mu zaručuje článok 6 ods. 3 písm. d), teda právo preskúmať alebo dať preskúmať kontradiktórnym spôsobom akýkoľvek zásadný dôkaz proti sebe“ (rozsudok vo veci Balšán proti Českej republike, z 18. 7. 2006, č. 1993/02, ods. 30).

34. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu, ktorý tvorí s napadnutým uznesením krajského súdu jeden celok, vyplýva, že *«[o]bsahom zv. č. 5. vyšetrovacieho spisu označeného ako „Príloha“ v rozsahu 254 strán sú doklady zaistené počas domovej prehliadky u osoby [REDAKOVANÉ] z č.l. 1-132, zápisnica o ústnom pojednávaní spísaná Daňovým úradom Žilina I zo dňa 8.12.2010 z č.l. 106-137, doklady zaistené v rámci prehliadky iných priestorov alebo pozemkov u [REDAKOVANÉ] z č.l. 138-211, doklady zaistené v rámci prehliadky iných priestorov alebo pozemkov u osoby [REDAKOVANÉ] z č.l. 212-254. Podľa obžaloby ide o doklady, ktoré sa našli u osôb, ktoré za normálnych okolností nemali mať tieto doklady u seba, pričom [REDAKOVANÉ] sa vo svojej výpovedi podrobne vyjadril, prečo mal doklady u seba a z akého dôvodu mal tieto doklady u seba, keďže podklady na vytvorenie zmlúv, tabuliek a faktúr mu dával [REDAKOVANÉ], čo zodpovedá obsahu dokladov na jednej strane u [REDAKOVANÉ], na druhej strane u [REDAKOVANÉ], ako aj vyjadreniu [REDAKOVANÉ], že [REDAKOVANÉ] sa zaujímal o daňovú kontrolu, kde chodil [REDAKOVANÉ] a tomuto aj dával písomné otázky a odpovede ako má pred DÚ [REDAKOVANÉ] vypovedať.*

... Na hlavnom pojednávaní boli vykonané dôkazy prehratím zvukového záznamu z CD nosičov z odposluchov podľa § 270 ods. 2 Tr. por. s poukazom na § 135 ods. 4 Tr. por. na technickom zariadení. Súčasťou spisového materiálu sú aj prepisy hovorov, ktoré boli oboznámené. Zvukové záznamy z odposluchov boli zabezpečené na základe príkazov na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky vydané Okresným súdom Žilina pod číslami: Ntt 70/2011, Ntt 8/2011, Ntt115/2011, Ntt 86/2011. Konkrétne príkaz vydaný OS Žilina dňa 14.9.2011 Ntt 86/2011 z č.l. 1263-1266 na tel. číslo XXXX XXXXXX s dobou odpočúvania a záznamu od 13.9.2011 do 13.11.2011. Príkaz vydaný OS Žilina dňa 30.11.2011 Ntt 115/2011 z č.l. 1268-1279 na tel. číslo XXXX XXX XXX s dobou odpočúvania a záznamu od 30.11.2011 do 29.02.2012. Príkaz vydaný OS Žilina dňa 18.8.2011 Ntt 70/2011 z č.l. 1273-1276 na tel. číslo XXXX XXX XXX s dobou odpočúvania a záznamu od 18.8.2011 do 18.10.2011. Príkaz na predĺženie času odpočúvania a záznamu telekomunikačnej činnosti Ntt 70/2011 zo dňa 13.10.2011 z č.l. 1277-1279 na tel. číslo XXXX XXX XXX s dobou odpočúvania a záznamu od 18.10.2011 do 18.12.2011. Príkaz na predĺženie času odpočúvania a záznamu telekomunikačnej činnosti Ntt 70/2011 zo dňa 15.12.2011 z č.l. 1280-1283 na tel. číslo XXXX XXX XXX s dobou odpočúvania a záznamu od 18.12.2011 do 18.02.2012...

Z obsahu vykonaných dôkazov vyplýva, že medzi obžalovanými predovšetkým medzi obž. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], svedkom [REDAKOVANÉ] ale aj inými osobami... dochádzalo k živému telefonickému kontaktovaniu, pričom je možné ustáliť, že [REDAKOVANÉ] mal vedomosť o danom prípade a v podstatnej miere sa podieľal na organizovaní a usmerňovaní v danej veci vrátane poskytovania psychickej podpory po skutku spolupáchateľovi ([REDAKOVANÉ]). Predovšetkým z jeho komunikácie vyplýva, že je opatrný vo vyjadrovaní a komunikuje v náznakoch a odkazoch. Zároveň boli prečítané prepisy SMS komunikácie medzi odpočúvanými osobami.

... Obžalovaný [REDAKOVANÉ] a obž. [REDAKOVANÉ] popierali spáchanie akejkoľvek trestnej činnosti, svoje podnikateľské aktivity hodnotili ako štandardné a všetko robili v medziach zákona. Zo spáchania trestnej činnosti sú usvedčovaní nielen spoluobžalovaným [REDAKOVANÉ] ale aj svedkom, predtým spoluobvineným [REDAKOVANÉ], ako aj listinnými dôkazmi, pričom jednotlivé dôkazy a ich hodnotenie sú podrobne rozvedené v predchádzajúcich častiach rozsudku. Súd len v závere konštatuje, že jednotlivé dôkazy, či

už priame alebo nepriame do seba logicky zapadajú a neumožňujú iný záver, než o vine všetkých troch obžalovaných, s tým že tzv. riadiacu funkciu mal v tomto prípade práve obžalovaný [REDACTED]. Je zrejme, že išlo o rozsiahlu sofistikovanú dobre organizovanú trestnú činnosť, na ktorej sa podieľali osoby na viacerých úrovniach - od tých, čo mali kontakty a v podstate riadili celú činnosť, cez vykonávateľov, po tzv. „bielych koňov“, ktorí museli poslúchať príkazy a byť k dispozícii podľa potreby, tak ako to dobre popísal práve obž. [REDACTED]. Tomuto rozčleneniu v páchaní trestnej činnosti zodpovedajú aj tresty, ktoré súd v danej veci ukladal. Súd nemal v tomto prípade pochybnosti o rozsahu škody i keď vo veci nebol vypracovaný znalecký posudok príslušným znalcom práve s poukazom na obsah listinných dôkazov súvisiacich s výškou nadmerného odpočtu ale aj výpovede obžalovaných a svedkov o spôsobe naloženia s finančnými prostriedkami.».

35. Z uznesenia krajského súdu vyplýva, že „[o]bžalovaný [REDACTED] a svedok [REDACTED] vo svojich výpovediach podrobne popisujú spôsob a priebeh spáchania skutku, vrátane účasti obžalovaného [REDACTED] na jeho spáchaní. Podľa výpovede svedka [REDACTED] bol to práve obžalovaný [REDACTED], kto prišiel so samotnou konštrukciou o prevode, postúpení a započítaní pohľadávok, pričom pokyny dostával od obžalovaného [REDACTED], tento mu odovzdával aj potrebné podklady, usmerňoval osoby predvolané na daňový úrad v súvislosti s daňovou kontrolou, aktívne sa zaujímal o prebiehajúce daňové kontroly. Z výpovedí obžalovaného [REDACTED] a svedka [REDACTED] pritom nepochybne vyplynulo, že v prípade dokladov a faktúr špecifikovaných v skutku pod bodom 1) sa nepochybne jednalo o fiktívne doklady a faktúry, vystavené výlučne s úmyslom následného neoprávneného uplatňovania nadmerného odpočtu DPH. V prípade obžalovaných o [REDACTED] a svedka [REDACTED] nebol zistený a preukázaný žiaden relevantný dôvod, pre ktorý by mali obžalovaného [REDACTED] nepravdivo obviniť z účasti na spáchaní tejto závažnej daňovej trestnej činnosti. Ďalšími dôkazmi, ktoré obžalovaného [REDACTED] nepriamo usvedčujú zo spáchania skutku sú listinné dôkazy založené do spisu (najmä protokoly z daňových kontrol, predmetné fiktívne doklady a faktúry...), doklady zaistené počas domovej prehliadky u [REDACTED], doklady zaistené v rámci prehliadky iných priestorov u obžalovaného [REDACTED], zvukové záznamy a prepisy odposluchov

telefonických hovorov medzi osobami podieľajúcimi sa na páchaní tejto trestnej činnosti. K dokladom, ktoré boli zaistené pri domovej prehliadke u [REDAKOVANÉ] sa tento v rámci svojej výpovede podrobne vyjadril k dôvodu, prečo mal tieto u seba, keďže podklady na vytvorenie zmlúv, tabuliek a faktúr mu dával obžalovaný [REDAKOVANÉ], čo zodpovedá obsahu dokladov na jednej strane u [REDAKOVANÉ] a na druhej strane u obžalovaného [REDAKOVANÉ]. Zo zvukových záznamov a prepisov odposluchov telefonických hovorov nesporne vyplýva živá telefonická komunikácia medzi páchatel'mi skutku, a to aj vrátane obžalovaného [REDAKOVANÉ] (pričom osobou zúčastnenou na tejto telefonickej komunikácii bol aj [REDAKOVANÉ], ktorý obžalovaného [REDAKOVANÉ] usvedčuje zo spáchania tejto trestnej činnosti). Aj na podklade tohto dôkazu možno prijať záver, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] mal vedomosť o danom prípade a v podstatnej miere sa podieľal na organizovaní a usmerňovaní páchania tejto daňovej trestnej činnosti (vrátane poskytovania psychickej podpory po skutku spolupáchatel'ovi obžalovanému [REDAKOVANÉ]).“.

36. Sťažovateľ svoje sťažnostné námietky koncipuje tak, akoby výpoveď obžalovaného v 3. rade a svedka [REDAKOVANÉ] boli jediným dôkazom usvedčujúcim ho zo spáchania žalovanej trestnej činnosti. Na túto konštrukciu nadväzuje aj sťažovateľom citovaná judikatúra EŠLP.

37. Z citovaných častí rozsudku okresného súdu je zrejmé, že sťažovateľ nebol uznaný vinným zo žalovanej trestnej činnosti len (výlučne) na základe výpovedí obžalovaného v 3. rade a svedka [REDAKOVANÉ] (odsúdeného v samostatnom konaní za identický skutok), ktorých možno označiť ako tzv. kajúcnikov. K usvedčeniu sťažovateľa prispeli aj ďalšie v konaní vykonané dôkazy, a to dôkazy zabezpečené v rámci prehliadky iných priestorov a dôkazy získané prostredníctvom informačno-technických prostriedkov, keď boli konajúcimi súdmi dostatočne, resp. s ústavnou udržateľnosťou objasnené aj súvislosti, resp. obsahová nadväznosť viacerých vykonaných dôkazov (a to dôkazov rôzneho druhu).

38. V rámci uvedeného sa námietka sťažovateľa o uznaní „*sťažovateľa za vinného na základe výpovedí osôb, ktorým tieto výpovede umožnili dosiahnuť extrémne zníženie trestov, a to v priamom rozpore s judikatúrou ESLP*“ javí ako neopodstatnená, a preto ústavný súd túto námietku sťažovateľa vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu odmietol postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

39. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa nezohľadnenia neprimeranej dĺžky konania pri ukladaní trestu sťažovateľovi na rozdiel od jej zohľadnenia u obžalovaného v 2. rade a obžalovaného v 3. rade a z toho vyplývajúceho diskriminačného prístupu k sťažovateľovi ústavný súd uvádza, že sťažovateľ síce ústavnému súdu nepredložil odvolanie, ktoré podal proti rozsudku okresného súdu, avšak obsah odôvodnenia odvolania sťažovateľa (dôvodov odvolania podaných obhajcom sťažovateľa, ako aj dôvodov odvolania podaných priamo sťažovateľom) je podrobne uvedený v uznesení krajského súdu na s. 9 až 16.

40. Z obsahu odôvodnenia odvolania je zrejmé, že sťažovateľ v odvolaní neuplatnil námietku diskriminačného prístupu súdu k uloženiu trestu sťažovateľovi z dôvodu nezohľadnenia neprimeranej dĺžky konania na rozdiel od jej zohľadnenia pri uložení trestov spoluobžalovaným, hoci tak urobiť mohol.

41. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť vo vzťahu k námietke uvedenej v bode 37 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

42. Nad rámec už uvedeného ústavný súd dodáva, že sťažnostná námietka sťažovateľa týkajúca sa uloženého trestu je navyše neopodstatnená. Okresný súd, ako aj krajský súd pri rozhodovaní o treste neprimeranú dĺžku konania zohľadnili aj v prípade sťažovateľa, čo aj riadne odôvodnili.

43. Okresný súd v odsudzujúcom rozsudku na s. 27 uviedol, že „*[u]kladanie trestu obžalovanému pri zvýšenej hornej hranici trestnej sadzby by bolo neprimerane prísne s prihliadnutím na dobu, ktorá uplynula od spáchania skutkov. Súd na strane obžalovaného*

nezistil žiadne pomery ani okolnosti prípadu odôvodňujúce použitie ustanovenia § 39 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu pod dolnú hranicu trestu stanoveného týmto zákonom.“.

44. Krajský súd na s. 33 uznesenia uviedol, že „[a]ko vyplynulo z vykonaného dokazovania, v prípade obžalovaného [REDAKOVANÉ] sa jednalo o osobu, ktorá prišla s konštrukciou spáchania tejto trestnej činnosti, riadila jej páchanie a zjavne mala podstatný finančný profit z jej spáchania. Závažnosť celej spáchanej trestnej činnosti obžalovaným, za ktorú sa mu v tomto konaní ukladá súhrnný trest, ako aj výška spôsobenej škody, by u obžalovaného odôvodňovali ukladanie trestu minimálne v druhej polovici zákonom určenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody. Práve dobu od spáchania trestnej činnosti a neprimeranú dĺžku vedeného trestného konania aj podľa názoru krajského súdu súd prvého stupňa správne premietol do ukladania trestu odňatia slobody obžalovanému pri dolnej hranici zákonom určenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov a 8 (osem) mesiacov.“.

45. Je teda jednak zrejmé, že všeobecné súdy na neprimeranú dĺžku konania prihliadali aj pri uložení trestu sťažovateľovi, ako je zrejmé i to, že u sťažovateľa (na rozdiel od spoluobžalovaných) bol ukladaný súhrnný trest odňatia slobody.

III.2 K namietanému porušeniu v ústavnej sťažnosti označených práv uznesením najvyššieho súdu

46. V rámci sťažovateľom podaného dovolania bola uplatnená len jedna z troch sťažovateľom v ústavnej sťažnosti vymedzených námietok, a to námietka nedostatočnej špecifikácie protiprávneho konania sťažovateľa, resp. zadefinovanie tohto protiprávneho konania spôsobom, ktorý vylučuje naplnenie objektívnej stránky súdeného trestného činu.

47. Ako už bolo uvedené, námietky týkajúce sa uznania viny sťažovateľa na základe výpovedí kajúcnikov a diskriminačného prístupu všeobecných súdov k sťažovateľovi pri ukladaní trestu neboli obsahom dovolacích námietok sťažovateľa.

48. Z už uvedeného je zrejmé, že niet príčinnej súvislosti medzi námietkami sťažovateľa uvedenými v bode 47 tohto uznesenia a namietaným porušením základných práv a slobôd podľa ústavy a práv podľa dohovoru uznesením najvyššieho súdu. Z tohto dôvodu je ústavnú sťažnosť v tejto časti potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

49. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa nedostatočnej špecifikácie protiprávneho konania sťažovateľa, resp. zadefinovania tohto protiprávneho konania spôsobom, ktorý vylučuje naplnenie objektívnej stránky súdeného trestného činu, najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol:

„Pri viazanosti skutkom ustáleným súdmi nižších stupňov, ktorého podstata vo vzťahu k dovolateľovi tak, ako je vyjadrená v popise skutku, spočíva v zásade v tom, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode s ďalšími obvinenými a spoločne s nim obvinený [REDAKOVANÉ] v úmysle zadovážiť neoprávnený prospech sebe a inému, a to získaním neoprávneného nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty, zabezpečili vystavenie v skutkovej podstate výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa špecifikovaných fiktívnych účtovných dokladov, na podklade ktorých spoluobvinený [REDAKOVANÉ] uplatnil nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty vo výške 735 750,11 eur, musel dovolací súd, v súlade s vyššie uvedeným konštatovať, že objektívna stránka trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona bola konaním dovolateľa naplnená, keďže k spáchaniu predmetného trestného činu došlo celkom očividne v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním obvineného [REDAKOVANÉ], spočívajúcim v zabezpečení fiktívnych účtovných dokladov, a teda v predstieraní klamlivých údajov umožňujúcich jeho spolupáchatelovi [REDAKOVANÉ] zadovážiť v ich prospech a ku škode štátneho rozpočtu neoprávnenú výhodu veľkého rozsahu.

Vzhľadom na uvedené si dovolací súd nemohol osvojiť námietku obvineného, že jeho konaním opísaným v skutkovej vete výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa nedošlo k naplneniu objektívnej stránky trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona.

... zmyslom požiadavky konkretizácie skutku, ktorého sa výrok o vine týka, zakotvenej v § 163 ods. 3 Trestného poriadku, je zabezpečiť, aby nemohol byť zamenený s iným

skutkom a poskytol dostatok údajov pre záver o zachovaní totožnosti skutku, a preto tieto nemožno paušalizovať. Na druhej strane nie je možné súhlasiť s tvrdením dovolateľa, že vymedzenie skutku v prejednávanej veci neobsahuje popis spôsobu, akým bol spáchaný, keďže z jeho formulácie je evidentné, že k nemu došlo vystavením fiktívnych účtovných dokladov. Pritom práve ich presná a veľmi konkrétna špecifikácia (a to uvedením dátumu ich vystavenia, prípadne evidenčného čísla, a vymedzením účastníkov fiktívnych zmluvných vzťahov, predmetov plnenia a ich cien) predstavuje tie skutočnosti, ktoré umožňujú formulovať skutok veľmi konkrétnym, určitým a nezameniteľným spôsobom.“

50. Najvyšší súd v napadnutom uznesení taktiež vysvetlil s odvolaním sa na právnu teóriu a rozhodovaciu súdnu prax, že subjektom trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhej aliney Trestného zákona môže byť ktokoľvek (ide o všeobecný subjekt), teda aj subjekt, ktorý nemá postavenie platiteľa určitej dane. Subjektom tohto trestného činu môže byť každý, kto svojím úmyselným konaním spôsobí, že došlo k neoprávnenému vyplateniu nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, resp. k vráteniu spotrebnej dane.

51. Na základe vykonaného dokazovania (dôkazy uvedené v bodoch 34 a 35 tohto uznesenia) všeobecné súdy ustálili skutkový stav veci tak, že sťažovateľ bol tým, kto prišiel s konštrukciou spáchania tejto trestnej činnosti, riadil jej páchanie a mal podstatný finančný profit z jej spáchania. Skutková veta rozsudku okresného súdu obsahuje presnú špecifikáciu fiktívnych dokladov, ktoré mali obvinení vrátane sťažovateľa zabezpečiť v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech na účely získania neoprávneného nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty. Nie je možné odobrať dôvod na kvalifikačnú exkulpáciu sťažovateľa na báze rozdielu medzi formuláciami o spôsobe spáchania činu („bol spáchaný“) vystavením kritických dokladov v odôvodnení odsudzujúceho rozsudku a konštatáciou zabezpečenia vystavenia dotknutých dokladov sťažovateľom v jeho výroku, ako sa sťažovateľ mylne domnieva, keďže vo vzťahu k popisu konania sťažovateľa ako páchatela a príčinnej súvislosti tohto konania k spôsobenému následku je výrok dostatočne špecifikovaný a odôvodnenie dostatočne zrozumiteľné, čím je v súhrne zachovaná ústavná udržateľnosť výsledku dovolacieho prieskumu najvyššieho súdu

z pohľadu sťažovateľom uplatnených dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) aj c) Trestného poriadku.

52. Protiprávne konanie sťažovateľa malo spočívať v zabezpečení fiktívnych dokladov, a to „odkúpenie pohľadávky – stavby PIZZA PAZZA v Žiline a v Martine [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], od firmy H. V. Z., s. r. o. Košice z 06. 02. 2008, jej postúpenie na spol. ENAGON, s. r. o., Košice, IČO 44036761 zo dňa 06.11.2009 v zastúpení [REDAKOVANÉ], potom vystavenie fa. č. 14012010 so zdaniteľným plnením dňa 14.01.2010 v celkovej hodnote 2.604.272,16 € (DPH 415.808,16 €) a fa. č. 26012010 so zdaniteľným plnením dňa 26.01.2010 v celkovej hodnote 2.003.846,94 € (DPH 319.941,95 €) od dodávateľa ENAGON, s. r. o., Košice pre odberateľa RODUR, s.r.o., Žilina, IČO43878083 v zastúpení [REDAKOVANÉ] za dodanie stavieb pizzérii PIZZA PAZZA X. X. nachádzajúcich sa v Hypermarketoch Tesco Žilina a Martin, následne zmluvy o postúpení pohľadávky medzi ENAGON, s. r. o. a VM - LIMAS, s.r.o., Bratislava, IČO 44988664 v zastúpení [REDAKOVANÉ] zo dňa 22. 02. 2010 a potom [REDAKOVANÉ] v zastúpení spol. RODUR, s.r.o. Žilina“. Zároveň vysvetlenie najvyššieho súdu uvedené v bode 50 tohto odôvodnenia, ktoré korešponduje so samotným sťažovateľom prezentovaným ponímaním spolupáchateľstva dotknutého trestného činu skôr konajúcimi súdmi, ako je citované v bode 9 tohto odôvodnenia [„Páchateľom, resp. spolupáchateľom tohto trestného činu môže totiž byť nielen subjekt dane (alebo poistného), ale ktokoľvek, kto svojim úmyselným konaním spôsobí, že došlo k neoprávnenému vyplateniu nadmerného odpočtu DPH (resp. vráteniu spotrebnej dane)“ (str. 24, tretí odsek)...»], poskytuje ústavne udržateľnú odpoveď na kvalifikačne orientovanú námietku sťažovateľa, ktorý sa nazdáva, že znaky skutkovej podstaty trestného činu, zo spáchania ktorého bol uznaný za vinného, zabezpečením fiktívnych dokladov nenaplnil.

53. Najvyšší súd dal odpoveď aj na v dovolaní (na rozdiel od ústavnej sťažnosti) akcentovanú otázku kvalifikačného rozdielu medzi páchatelstvom, resp. spolupáchateľstvom a účastníctvom na predmetnom trestnom čine (čím doplnil mozaiku ústavnej udržateľnosti svojho rozhodnutia), keď uviedol:

„Týmto treba považovať za vylúčené aj právne posúdenie konania obvineného [REDAKOVANÉ] ako účasti na trestnom čine neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona vo forme pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona. Pokiaľ totiž tento svojím konaním naplnil znaky objektívnej stránky daného trestného činu (ako to už dovolací súd konštatoval v predchádzajúcej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia) a z jeho skutkovej podstaty zároveň vyplýva, že sa ho môže dopustiť všeobecný subjekt, teda ktokoľvek (ako to vyplýva z vyššie uvedeného) a nielen platiteľ dane z pridanej hodnoty (ako na tom trval dovolateľ), je potrebné, so zreteľom na spoločný úmysel jeho a ostatných spoluobvinených, zahrňajúci tak ich spoločné konanie, ako aj sledovanie spoločného cieľa, a explicitne vyjadrený v skutkovej vete prvostupňového rozsudku, jeho konanie právne kvalifikovať a postihovať ako spolupáchateľstvo, ktoré ako vyššia forma trestnej súčinnosti zahrňuje aj účasti predstavujúce menej závažnú formu trestnej súčinnosti. V nadväznosti na uvedené sa stáva irelevantným aj poukaz dovolateľa na to, že spáchanie trestného činu mu nebolo pričítané len v rozsahu, v ktorom sa svojím vlastným konaním ako účastník (pomocník) na jeho spáchaní podieľal.“

54. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel k záveru, že právne závery najvyššieho súdu súvisiace s interpretáciou a následnou aplikáciou § 277 ods. 1 druhej alievy Trestného zákona na ustálený skutkový dej rešpektujú účel tohto ustanovenia, a preto ich nemožno považovať za arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je dostatočným podkladom pre výrok, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, a preto právne závery najvyššieho súdu nie sú zjavne neodôvodnené a sú tak ústavne akceptovateľné.

55. Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.
Záver

56. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2021

Libor Duľa
predseda senátu